

Anmälningar mot Miljönämnden i Örebro kommun och Länsstyrelsen i Örebro län angående handläggningen av ett djurskyddsärende rörande hästar

---

Anmälningar

I skrivelser, som kom in till JO den 31 januari och den 1 februari 2007 framförde AA klagomål mot djurskyddsinspektörerna vid Miljönämnden i Örebro kommun och länsveterinären vid Länsstyrelsen i Örebro län. I anmälningarna redogjorde han för myndigheternas handläggning av ett tillsynsärende enligt djurskyddslagen. Han var främst kritisk till inspektörernas agerande i samband med dels avlivningen av en häst den 10 november 2006, dels ett omhändertagande av ett sto den 26 januari 2007. Han uppgav bl.a. att inga formella överklagbara beslut hade tillställts djurägaren. AA var också kritisk till att länsstyrelsen inte hade uppmärksammat miljönämndens brister och inte heller hade agerat när dessa brister påtalades.

Utredning

Handlingar hämtades in från miljönämnden och länsstyrelsen. Miljönämnden anmodades därefter att komma in med utredning och yttrande i frågan om miljönämndens handläggning av ärendet överensstämmer med djurskyddslagens och förvaltningslagens bestämmelser.

I remissvaret uppgav miljönämnden i huvudsak följande.

Bakgrund

Vid aktuell hästhållning finns ett 25-tal hästar. Hästägaren BB har under vintern 2006/2007 fått förelägganden gällande hästhållningen på fastigheten L 1:4 i Örebro kommun. Besluten har överklagats till länsstyrelsen. Besluten har bl.a. gällt att hästar ska ha tillgång till vindskydd, foder och vatten, borttagande av föremål som kan orsaka skada för hästarna ska ske. Detta har också inneburit att Miljönämnden vidtagit flera uppföljande inspektioner av verksamheten på fastigheten. Vid några inspektioner har också veterinär deltagit med anledning av att djurskyddsinspektören bedömt att veterinärbedömning av enstaka djur behövs. Nedan kommenteras den avlivning och det omhändertagande av häst som gjorts.

Avlivning av häst

Miljökontoret gjorde 2006-11-09 en rutininspektion av hästhållningen på aktuell fastighet. Vid inspektionen noterade djurskyddsinspektörerna en häst som bedömdes

var i dålig kondition. Miljönämnden fattade 2006-11-10 ett beslut om att hästen omedelbart skulle omhändertas. Miljökontoret närvarade 2006-11-10 tillsammans med veterinär CC när polisen skulle omhänderta hästen. Veterinären konstaterade då vid sin undersökning av hästen att den var i sådan kondition och den behövde vård på annan plats än på aktuell gård men att hästen var så dålig att den ej kunde flyttas. Veterinären valde då att med stöd av 30 § djurskyddslagen att avliva hästen. Något myndighetsbeslut från Miljönämnden om att avliva hästen har inte förelegat varför förvaltningslagens bestämmelser ej är tillämpliga. Miljönämndens beslut om att omhänderta häst verkställdes aldrig med anledning av det beslut som veterinären tog. I samband med inspektionerna 2006-11-09 och 2006-11-10 gjordes ett flertal försök att via telefon få kontakt med BB.

Omedelbart omhändertagande av häst

2007-01-25 gjorde djurskyddsinspektörer en uppföljande inspektion med anledning av förelägganden som lämnats. Vid besöket noterade inspektörerna att i en av hagar- na vistas sju hästar varav två stycken var dräktiga ston. Ett av dessa ston bedömdes vara i mycket dålig kondition. Hästarna i hagen saknade tillgång till foder, vatten- flödet i vattenkoppen var knappt 1 l/minut. Ett vattenflöde på 7-8 liter per minut krävs. Samtliga sju hästar i den hagen skrapade frenetiskt i snön för att få fram fjol- årsgräset. Inget vindskydd eller naturligt skydd mot väder och vind fanns heller i hagen. Stoet var hårlöst på stora partier av kroppen. Temperaturen vid inspektions- tillfället var ca - 10 C, natten innan var temperaturen ca - 15 C.

Miljönämnden beslutade 2007-01-26 med anledning att dessa förhållanden att ta ett beslut om ett omedelbart omhändertagande av det dräktiga stoet. I samband med omhändertagandet av hästen undersöktes hästen av veterinären DD. BB var hemma på gården när veterinär och polis kom till platsen, men BB angav att han inte hade tid att närvara. BB informerades, samma dag per telefon, att beslut om omedelbart omhändertagande av hästen tagits och verkställts.

Genom att ett beslut om omedelbart omhändertagande är ett akut beslut bedömer miljönämnden att kommunikering av beslutsunderlag ej är möjligt innan beslut tas. BB har informerats om att beslutet har tagits. Miljönämnden anser därför att kraven i 21 § förvaltningslagen är uppfyllda.

På grund av att ett beslut om omedelbart omhändertagande alltid ska underställas länsstyrelsen bedömer miljönämnden vidare att en separat möjlighet att överklaga miljönämndens beslut om omedelbart omhändertagande ej är aktuell. I den prövning som länsstyrelsen gör av miljönämndens beslut får den enskilde inkomma med synpunkter.

Den del som enligt miljönämndens bedömning möjligen kan kritiseras i hand- läggning av omhändertagandet är att beslutet inte underställdes länsstyrelsen förrän 2007-02-15. Orsak till detta var att beslutet lades i ärendeakten efter det att beslutet faxats till polisen som underlag för polisens verkställighet av omhändertagandet. Miljökontorets rutin är att omhändertagandebeslut lämnas till miljökontorets kansli för expediering av kopia av beslutet till länsstyrelsen som inte följts i detta ärende. Miljönämnden bedömer att detta är ett enstaka tillfälle att rutinen inte följts. När miljökontoret registrerade att länsstyrelsen ej fått kopia på beslutet sändes omgående en kopia av beslutet till länsstyrelsen.

Slutsats

Slutsatsen från miljönämndens utredning av ärendet är att förvaltningslagens och djurskyddslagens bestämmelser följts i handläggningen av ärendet.

Bedömning

Inspektionerna den 9 och 10 november 2006

Påträffas ett djur så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart får enligt 30 § djurskyddslagen (1988:534) en veterinär eller en polisman och i brådskande

fall någon annan genast avliva djuret. Den som har avlivat djuret skall underrätta ägaren eller innehavaren av djuret om detta.

Vid inspektionerna i november 2006 var Djurskyddsmyndighetens allmänna råd (DFS 2004:9) om tillsyn m.m. tillämpliga. I dessa fanns råd om hur en inspektion skulle utföras. Bland annat anfördes följande. Den regelbundna tillsynen kan genomföras med eller utan förankningen beroende på bl.a. syftet med inspektionen. Oanmälda inspektioner bör göras vid misstanke om brott, för att följa upp anmälningar, för att följa upp tidigare ställda krav eller för att kontrollera hur verksamheten bedrivs till vardags. Tillsynen bör ske i närvaro av djurhållaren eller ett ombud för denne. Om inspektion måste genomföras och djurhållaren eller någon annan ansvarig inte kan anträffas, bör handräddning från polismyndigheten begäras så att inspektionen kan ske även utan djurhållarens eller annan ansvarigs tillåtelse. Den 1 januari 2007 ersattes dessa råd av Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om offentlig djurskyddskontroll (DFS 2007:2).

Av utredningen framgår följande. Vid de oanmälda inspektionerna den 9 och 10 november hade kommunen försökt att komma i kontakt med djurägaren. Inspektionen den 10 november gjordes av bl.a. djurskyddsinspektörerna och en veterinär med bistånd av polis. Kommunens beslut att omedelbart omhänderta hästen verkställdes aldrig. I stället beslutade veterinären att med stöd av 30 § djurskyddslagen att avliva hästen samt lämna ett meddelande i djurägarens brevlåda.

Mot bakgrund av vad som kommit fram kan det inte göras gällande att miljönämnden har agerat emot gällande föreskrifter vid inspektionerna den 9 och 10 november 2006.

Omedelbart omhändertagande den 26 januari

Enligt 31 § djurskyddslagen är det i normalfallet länsstyrelsen som beslutar om omhändertagande av djur. Finns förutsättningar för att med stöd av 32 § första stycket djurskyddslagen omedelbart omhänderta ett djur som är utsatt för lidande kan dock också annan kontrollmyndighet eller polismyndigheten besluta om detta. Har ett sådant beslut meddelats av någon annan än länsstyrelsen skall beslutet enligt andra stycket underställas länsstyrelsen, som snarast skall avgöra om det skall fortsätta att gälla.

Av 34 § djurskyddslagen följer att det endast är länsstyrelsen som kan besluta om vad som skall hända med ett djur som har omhändertagits, dvs. om djuret skall säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas samt att det är polismyndigheten som har att ombesörja att den av länsstyrelsen sålunda beslutade åtgärden verkställs.

Enligt 38 § djurskyddslagen får beslut av kommunal nämnd överklagas hos länsstyrelsen.

Av utredningen framgår följande. Inspektionen den 26 januari 2007 gjordes av en djurskyddsinspektör och en veterinär med hjälp av polishandräddning. Djurägaren var hemma när inspektionen påbörjades med avvek under tiden inspektionen pågick. Djurägaren informerades samma dag på telefon om att hästen hade om-

händertagits. Något skriftligt beslut angående detta skickades inte till honom. Nämndens beslut den 26 januari 2007 att omhänderta hästen underställdes länsstyrelsen först den 15 februari 2007. Enligt nämnden var detta ett enstaka avsteg från de vanliga rutinerna.

Miljönämndens handläggning i samband med det omedelbara omhändertagandet överensstämmer inte med bestämmelserna i djurskyddslagen. Jag är kritisk till att miljönämndens beslut underställdes länsstyrelsen för prövning först efter nästan tre veckor. Nämnden borde också ha underrättat djurägaren om att beslutet att omedelbart omhänderta hästen kunde överklagas.

Övrigt

Vad som har kommit fram avseende anmälningarna i övrigt ger inte anledning till något uttalande från min sida.